

T. B. M. M. (S. Sayısı : 672)

Balıkesir Milletvekili Sami Sözat'ın; 7.6.1926 Tarihli ve 904 Sayılı İslahı Hayvanat Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (2/1077)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7.6.1926 Tarihli ve 904 Sayılı İslahı Hayvanat Kanununun 1 inci Maddesinin Değiştirilmesi ve Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim. 8.4.1994

Saygılarımla.

Sami Sözat
Balıkesir Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde hayvanların çoğunluğunu yapılan yoğun çalışmalara rağmen verim ve yemden faydalanma kabiliyeti düşük yerli hayvanlar meydana getirmektedir. Bu sebeple hayvancılığımızın geliştirilmesinde kültür ırkı hayvan sayısının artırılması ve yerli ırkların ıslahı çalışmaları ön planda gelmektedir. Yerli hayvanların ıslahı yoluyla yüksek vasıflı ırklara dönüştürülmesinde öncelikle suni tohumlama büyük önem taşımaktadır. 1983 yılında 404.000 baş suni tohumlama yapılan sığır sayısı 1989'lu yıllarda 730.000 başa ulaşmıştır. Devlet tekelinde bulunan suni tohumlama hizmetleri 1985 yılından itibaren özel sektöre açılmıştır. Bakanlığımız tarafından yürütülen suni tohumlama çalışmalarında üreticiden ücret alınmadığı için bu hizmette çalışan personelin ücretleri ve kullanılan araç, gereç ve malzemelerle birlikte Devlete bir hayli malî yönden yük getirmektedir.

Ülkemizde hayvan ve hayvansal ürünlerin parasal değeri her geçen gün artarak üreticiye iyi bir kazanç sağlamaktadır. Bakanlığımızın genel olarak bütçe imkânlarının kısıtlı olması nedeniyle bu sektöre ayırdığı ödenek ve personel yetersizliği sebebiyle yıllardır hedeflenen programa bir türlü ulaşamamıştır.

Bütün bu nedenlerle Devlet tarafından yürütülmekte olan bu hizmetlerin Devletin denetiminde özel sektöre devredilmesi uygun görülmektedir.

Hayvancılıkta teşkilatlanma ihtiyacı temelde üretim girdilerinin ucuza mal etme ve pazarlamada ürünü değerinden satma kaygısıyla ortaya çıktığı söylenebilir.

Yurdumuzda hayvancılık kesiminin en teşkilatsız ve en sahipsiz üretim kesimi olması nedeniyle hiçbir aşamada ürünü üzerinde bir iradeye sahip değildir. Ürünü çoğu kez bir aracının, tefecinin eline kaptırmak durumunda kalır. Oysa kurulacak birlikler sayesinde hem üretim girdileri düşürülebilir hem de ürünlerin değer fiyattan satılması sağlanabilir.

Gelişmiş ülkelerde bu durumun çok önceden farkına varıldığı için hayvancılıkta teşkilatlanma yıllar önce başlamıştır.

Bugün Almanya'da süt pazarının % 8'i, Danimarka'da süt üretiminin % 91'i, Fransa'da suni tohumlama hizmetlerinin % 70'i, Hollanda'da karıta yem üretiminin % 94'ü, Norveç ve İsveç'te süt ve süt ürünleri pazarının % 100'ü kooperatifler elindedir.

Ülkemizde de hayvancılık sektöründe üretimi artırmak ve bu sektörden elde edilecek kazanımla hem üreticinin hem de Devletin gelirini artırmak için birlikler halinde teşkilatlanması gereklidir.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Tarım Orman ve Köyişleri Komisyonu

5.5.1994

Esas No. : 2/1077

Karar No. : 19

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Balıkesir Milletvekili Sami Sözat'ın, 7.6.1926 Tarihli 904 Sayılı İslahı Hayvanat Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı temsilcilerinin de katıldığı 4.5.1994 tarihli Komisyonumuz toplantısında görüşülmüştür.

Devlet denetiminde gerçek ve tüzelkişilerin de tabii tohumlama, suni tohumlama ve embriyo transferi yapımları, bu maksatla sperma ve embriyo üretim merkezi kurmaları, sperma ve embriyo üretme ve satmaları, yetiştirici birliklerinin kurulması amacıyla hazırlanan kanun teklifinin tümü üzerinde yapılan müzakerelerde;

Devlet tekelinde bulunan suni tohumlama hizmetlerinin 1985 yılından itibaren sınırlı olarak özel sektöre açıldığı, Bakanlık tarafından yapılan suni tohumlama çalışmalarında üreticiden ücret alınmamasının, bu hizmette çalışan personel ücretleri ve kullanılan araç ve gereçler nedeniyle Bakanlık Bütçesine mali yük getirdiği (1994 yılı itibariyle 19 milyar TL.), hayvancılıkla uğraşan kesimin teşkilatsız olması nedeniyle ürününü aracı ve tefecilere kaptırdığı, bu durumu önlemek amacıyla hayvan yetiştirici birliklerinin kurulmasının zorunlu olduğu,

ifade edilmiş ve teklifin maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Kanun teklifinin maddeleri üzerinde yapılan müzakereler sonucunda;

1. Teklifin; 1 inci maddesinin başına maddeye açıklık getirmek amacıyla «İslah amacı ile hayvan yetiştirici birlikleri kurulabilir» cümlesi eklenmiş, 2 nci maddesindeki bir yıllık yönetmelik çıkarma süresi altı ay olarak değiştirilmiştir.

2. 904 sayılı İslahı Hayvanat Kanununun Ek - 4 üncü maddesinde suni tohumlama işlemi sırasında ölen hayvanların sahiplerine Bakanlıkça tazminat ödenmesi hükmü bulunmaktadır. Teklifin 1 inci maddesiyle kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişilerin de ücret mukabilinde suni tohumlara yapabilmeleri imkânı getirildiğinden, bunların da tazminat ödemelerini sağlamak amacıyla Kanunun Ek - 4 üncü maddesinin değiştirilmesi zarureti hâsıl olmuş ve bu nedenle teklife yeni bir 3 üncü madde eklenmiştir. Ayrıca eklenen bu maddeye paralel olarak; diğer madde numaraları teselsül ettirilmiştir ve teklif başlığı yeniden düzenlenmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun tasviplerine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Sami Sözat
Balıkesir

Başkanvekili
Esat Canan
Hakkâri
(İmzada bulunamadı)

Üye
Adil Aydın
Antalya

Üye
Kadri Güçlü
Bursa

Üye
Abdullah Kınalı
Hatay

Üye
Asım Kaleli
Içel

Üye
Cengiz Bulut
İzmir

Üye
Zeki Ünal
Karaman
(İmzada bulunamadı)

Üye
Gazi Barut
Malatya

Üye
Muzaffer İlhan
Muğla

Üye
Musa Demirci
Sivas
(İmzada bulunamadı)

Üye
M. Fevzi Şihanlıoğlu
Şanlıurfa
(İmzada bulunamadı)

BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAMİ SÖZAT'IN TEKLİFİ

7.6.1926 Tarihli ve 904 Sayılı İslahı Hayvanat Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 904 sayılı İslahı Hayvanat Kanununun 6893 sayılı Kanunla Eklenen Ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«EK MADDE 1. — Lüzumlu bölgelerde sunî tohumlama yaptırmaya, bu maksatla gereken yerlerde Enstitü, ihtisas kursu açmaya, sunî tohumlama laboratuvar ve durakları kurmaya ve gerekli her türlü tedbirleri almaya damızlığa elverişli olmayan sığır ve manda boğaları, koçları, tekeleri, at ve merkep aygırlarını iğdiş ettirmeye ve enemeye Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yetkilidir.

Ancak, hayvan ırklarının ıslahı amacıyla tabii tohumlama, sun'î tohumlama ve embriyo transferi faaliyeti; Bakanlık ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişiler tarafından ücret mukabili yapılır.

Her türlü hayvan ıslahı ile ilgili çalışmaların belirli esas ve usullere göre yapılması hususunda tedbirler almaya, ıslah amacı ile hayvan yetiştirici birliklerinin kurulmasını düzenlemeye Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yetkilidir.

Gerçek ve tüzelkişilerin tabii tohumlama, sun'î tohumlama ve embriyo transferi yapmaları, bu maksatla sperma ve embriyo üretim merkezi, laboratuvar ve müessese kurmaları, sperma ve embriyo üretme ve satmaları bulundurmaları, taşımaları, ithal ve ihraç etmeleri Tarım ve Köyişleri Bakanlığının iznine ve kontrolüne tabidir.

MADDE 2. — 904 sayılı İslahı Hayvanat Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

«EK MADDE 7. — Her türlü hayvan ıslahı çalışmalarına ilişkin esas ve usuller, tabii ve sun'î tohumlama ve embriyo transferi uygulama usulleri ile bu Kanunun uygulanmasına ilişkin diğer hususlar, Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.»

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU TEKLİFİ

7.6.1926 Tarihli ve 904 Sayılı İslahı Hayvanat Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 904 sayılı İslahı Hayvanat Kanununun 6893 sayılı Kanunla eklenen ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

EK MADDE 1. — Lüzumlu bölgelerde sun'î tohumlama yaptırmaya, bu maksatla gereken yerlerde enstitü, ihtisas kursu açmaya, sun'î tohumlama laboratuvar ve durakları kurmaya ve gerekli her türlü tedbirleri almaya damızlığa elverişli olmayan sığır ve manda boğaları, koçları, tekeleri, at ve merkep aygırlarını iğdiş ettirmeye ve enemeye Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yetkilidir.

Ancak, hayvan ırklarının ıslahı amacıyla tabii tohumlama, sun'î tohumlama ve embriyo transferi faaliyeti; Bakanlık ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişiler tarafından ücret mukabili yapılır.

İslah amacı ile hayvan yetiştirici birlikleri kurulabilir. Her türlü hayvan ıslahı ile ilgili çalışmaların belirli esas ve usullere göre yapılması hususunda tedbirler almaya, ıslah amacı ile hayvan yetiştirici birliklerinin kurulmasını düzenleyen Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yetkilidir.

Gerçek ve tüzelkişilerin tabii tohumlama, sun'î tohumlama ve embriyo transferi yapmaları, bu maksatla sperma ve embriyo üretim merkezi, laboratuvar ve müessese kurmaları, sperma ve embriyo üretme ve satmaları, bulundurmaları, taşımaları, ithal ve ihraç etmeleri Tarım ve Köyişleri Bakanlığının iznine ve kontrolüne tabidir.

MADDE 2. — 904 sayılı İslahı Hayvanat Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 7. — Her türlü hayvan ıslahı çalışmalarına ilişkin esas ve usuller, tabii sun'î tohumlama ve embriyo transferi uygulama usulleri ile bu Kanunun uygulanmasına ilişkin diğer hususlar, Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

MADDE 3. — 904 sayılı İslahı Hayvanat Kanununun, 30.1.1957 tarihli 6893 sayılı Kanunla eklenen Ek 4 üncü maddesi, aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«EK MADDE 4. — Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişiler tarafından yapılmış suni tohumlama ameliyesi neticesinde öldüğü mahalli Hükümet veteriner raporu ile sabit olan hayvanların sahiplerine tam kıymetleri üzerinden tazminat verilir.

MADDE 4. — Kanun Teklifinin 3 üncü maddesi 4 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Kanun Teklifinin 4 üncü maddesi 5 inci madde olarak kabul edilmiştir.